

Wspomnienie o gen. Langiewiczu.

Pod tym nagłówkiem zawiera N. fr. Presse feljton pióra p. Karola Blinda — znanego towarzysza i przyjaciela Mazzini'ego, Ledru-Rollina i a. i. d., poświęcony pamięci zmarłego świętego dyktatora z czasu ostatnich walk naszych. Dwie trzecie tego feljtonu zawierają ogólne uwagi autora o powstaniu styczniowym i antecessorach jego wybuchu, a po nich spotykamy następujący ustęp o samym gen. Langiewiczu:

„Z postawy mały i szczupły mężczyzna, o cokolwiek ostrych rysach polskiego oblicza, o piętrowym jednak wielką energią, był on z natury zamknięty i pochmurny w obec wszystkich, którzy dalek odeszli. O wypadkach, w których odegrał rolę tak wybitną, prawie nigdy tu (podczas pobytu w Londynie) nie wspominał. Bliziej wspominał, bliżej nie wspominał. Jest to istotnie zrozumiałe dla każdego, kto przypomina sobie, że objęcie przezeń dyktatury było w gruncie rzeczy pocięciem z zamachem stanu, tylko probowaliśmy następnie przez rząd narodowy, który nie miał możliwości postąpić sobie inaczej. Wśród stronnictw swojego narodu, zajmował Langiewicz, pod względem politycznym, postawę skłaniającą się ku kierunkowi bardziej umiarkowanemu. Z tego też powodu był przedmiotem gwałtownych ataków ze strony swoich antagonistów, a nagłe przejście jego na terytorjum austriackie stało właśnie w związku z nieprzejawionymi objawami, podnoszącymi się w obozie, tuż pod bokiem dyktatora. Były to, rzecz prosta, dość drażliwe kwestje i nie koniecznie nadawały się do dyskusji.

Podczas wojny z roku 1866, która spowodowała wykluczenie Austrii z odwiecznego związku z Rzeszą niemiecką, był gen. Langiewicz stanowczo nieprzejawiony dla polityki pruskiej. Mam w moich rękach na ten temat uszy godny list jego, w tonie nadzwyczaj ostrym. Pod względem praw wschodnich, przyjął był w Londynie od Mazzini'ego zapłatywania tegoż, które jednak nie harmonizowały z odnośnymi przekonaniami większości Polaków. Co do mnie, różniłem się na tym punkcie z przewodcą włoskim o tyle, że przed rozwianiem kwestji narodów chrześcijańskich w Turcji, uważałem za konieczne, w pierwszej chwili, złać przemoc caratu.

Wypadki po roku 1875, tyle groźne dla pokoju wschodniej i środkowej Europy, dowiodły, że zapatrywania moje były słuszne... Co do Langiewicza, to przejęte od Mazzini'ego opinie w tej mierze, puścił on następnie w niepamięć. a po wycofaniu, którą zrobił z Londynu do Turcji, gdy powrócił do Anglii, wyznał mi otwarcie, że teraz dopiero uznaje słuszność poglądów moich. W jakimś czasie potem przeniósł się do Stambułu na stały pobyt i wszystkie wieści o nim zaginęły. Nikt z jego przyjaciół, Francuzów, Włochów i Anglików, nie widział nawet — czy żyje i gdzie właściwie się obraca.

Ow charakterystyczny rys skrytości i jakiegoś niemo, nagłego odciągania się od świata, a ograniczenia wyłącznie na siebie samym, występował nieraz u byłego dyktatora polskiego w sposób nader oryginalny. Przypominam sobie pewne zebranie u stołu p. Józefa S nowa, wolnomysłnego Irlandczyka, redaktora liberalnego Observer'a, organu uchodzącego wówczas za półurzędowy — w którego gościnny domu schodzili się także włoscy i francuscy przewodcy. Owoż po obiedzie, generał Langiewicz ulotnił się niespodzianie i nie zjawiał się po dłuższym nawet czasie. Nadaremnie szukano go we wszystkich pokojach i zakątkach domostwa, aż wreszcie przyszła gospodarzowi myśl, że być może, jest w ogródku. I rzeczywiście, znalazł go tam w odległym jakimś zakątku, z cygarem w ustach, spacerującego zawzięcie po jednej krótkiej ścieżce. Gdy spostrzegł, że jest odkryty, pożegnał się z towarzystwem i odszedł.

Ta szczególniejsza skłonność do znikania miała w nim później urosnąć do nieprzewidywanych rozmiarów. Dla oczu swoich dawniejszych towarzyszy był zupełnie niewidzialny — z nikim nie utrzymywał stosunków. To też osobę tego człowieka otaczała wnet formalna legenda bajeczna. Raz zapewniano np., że żyje dostojnie w Stambule, to znów słychać było wiadomości smutnej, iż popadł w najskrajniejszą ubóstwo, a żona jego umarła w stolicy tureckiej na stłomianym barłogu. Również o śmierci jego donoszono kilkakrotnie...

Z prowinoji.

Przemysł 25. maja. (Przerwa na kolei państwowej). Z powodu oberwania się wczoraj skały pomiędzy stacjami Uherce i Lisko-Lukawica na kolei węgiersko-galicyskiej a skutkiem tego zasypanego toru, pociąg wczorajszy wieczorny, idący do Węgier, powrócił do Przemysła i ruch pociągów na kolei państwowej doznał przerwy, która prawdopodobnie potrwa do niedzieli. Przez pierwsze dwa dni będą podróżni między stacjami Uherce i Lisko-Lukawica na własny koszt furmankami przejeżdżać do pociągu na nich czekającego, potem będzie już możliwe przesiadanie się podróżnych wprost z pociągu na pociąg.

Zakopane 24. maja. (Towarzystwo Podtatrzanie). W roku bieżącym zawiazało się towarzystwo Podtatrzanie, którego celem jest urządzenie szkoły muzycznej, któraby dostarczała do miejscowych orkiestry, mającej się utworzyć, zdolnych muzykantów: dalej udzielanie wzajemnej pomocy stowarzyszeniom tak pod względem moralnym jak i materialnym; utworzenie biblioteki z dzieł treści naukowej, pedagogicznej i prawnorządowej odpowiednich czasopism, z którychby mogła korzystać miejscowa ludność; urządzenie odczytów i koncertów, a wreszcie popieranie celów oświaty w ogóle, tudzież popieranie szkół ludowych i fachowych w naszej Nowotarszczyźnie.

Osiągnięcie powyższych celów mogłoby znacznie uprzyjemnić pobyt letni tutejszym gościom, potrzeba więc tylko, aby gorliwie zajęto się w tym sezonie werbowaniem członków, a rzecz może się udać. Warunki zostania członkiem są więcej jak przystępne, wpisowe bowiem wynosi 1 złr., a roczna wkładka tylko 60 ct. Co do praw członków, to te określa § 7 statutu w ten sposób: Członkowie mają prawo wyboru i wybieralności z głosem stanowczym, tudzież mają prawo udziału w odczytach, koncertach itd., nadto nauczyliście szkół ludowych, a członkowie tego towarzystwa, mają prawo żądania bezwrotnych zapomóg lub bezprocentowych pożyczek, a to w nadzwyczajnych wypadkach o ile na to fundusze towarzystwa wystarczą, a wydział na podstawie prawomocnej uchwały orzeknie.

Blizszych wyjaśnień i informacji w sprawie tego towarzystwa udziela p. Będziwiec w Krakowie. lub p. Bieroński w Poroninie p. Nowy Targ.

KRONIKA.

Wladomości z dworu. Z okazji urodzin Alfonsa XIII. odbył się wczoraj w arcyksiężnej Elżbiecie wielkiej obiad galowy, na którym byli obecni arcyksiężna: Albrecht, Karol Ludwik, Wilhelm i Rainier z małżonką, oraz infantka Elajaja.

Wladomości osobiste. Ks. dr. Kantecki opuścił w niedzielę po południu celę więzienną w Gnieźnie, w której przesiadził 3 i pół miesiąca za wykroczenia prasowe. — Na odbytem niedawno posiedzeniu adwokatów przysięgłych w okręgu petersburskiej izby sądowej obrano znowu prezesem p. Włodzimierza Spasowicza.

Nekrologia. Jan Balcarezyk, dyrektor szkoły na Piasku w Krakowie, zmarł d. 24. bm. — Profesor Józef Hamernik, jeden z najznakomitszych lekarzy w Europie, uczeń szkoły Rokitańskiego, zmarł d. 22. bm. w Pradze, licząc lat 77 życia. — W Kazaniu zmarł dr. Ludwik Gross, urodzony w r. 1806. W r. 1831 osiadł on w prowincjach naduralskich. Praktykując w Kazaniu lat 40 z górą, zdobył sobie szacunek powszechny.

Kalendarz. Piątek (27.): Jana papieża — Ruślawa. Wschód słońca o godzinie 4. minut 15, zachód o godz. 7. min. 40.

Oar. Cesarz udzielił z prywatnej swej szkatuły zarządzący towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie, zapomogi w kwocie 200 złr.

Za duszę sp. marjana Langiewicza, naczelnego wodza oddziałów powojskich b. województwa krakowskiego w r. 1863, ur. 5. sierpnia 1827 w Krotoszynie, zmarłego d. 10. maja br. w Hajdar Pasza pod Stambułem, odbędzie się w Tarnowie żałobno-nabożeństwo d. 27. maja br. o godz. 11. rano w kościele OO. Bernardynów, o czym się szan. publiczność zawiadamia, prosząc o liczny udział.

W sprawie przyjęcia następcy tronu. Metropolita Sembratowicz zaprosił na wczoraj grono Rusinów celem naradzenia się w sprawie przyjęcia arcyksięcia Rudolfa we Lwowie. Do komitetu wchodził pp. rektor Baczynski, czł. Wydz. krajowego p. Berezniński, kanonik Bilecki, prof. Wachnianin, kanonik Wieliczko, inżynier Hawryszkiewicz, dr. Hankiewicz, prezes Domu narodowego p. Hierowski, kanonik Horowski, pp. urzędnicy Zubrzycki, Ilmicki, Lityński, Mandyczewski, adwokat dr. Lityński, prof. dr. Emil Ogonowski, kanonicy Pawlikow i Pietruszewicz, Jakób Sawczyński, profesor dr. Szaraniewicz.

Delegat namiestnictwa w Krakowie hr. Borkowski i dyrektor poljeji, rada dworn Englisch, wyjechali do Wiednia. W sprawie podróży następcy tronu do Galicji.

Mianowania. Sąd krajowy wyższy w Krakowie zamianował Karola Engelmana kancelistą przy Sądzie powiatowym w Wojniczu; Władysława Krzyżanowskiego kancelistą przy Sądzie powiatowym w Rozwadowie.

Rada szkolna krajowa zamianowała Michała Jaworskiego rzeczywistym nauczycielem w Tuturkowiecach.

Od ochmistrza dworu arcyksięcia Rudolfa otrzymał komitet wystawy krajowej w Krakowie pismo, w którym wyrażono, że następcę tronu przyjmie z całą gotowością protektorat nad krajową wystawą w Krakowie, i wyraża zarazem najgorętsze życzenie, ażeby to przedsięwzięcie dla dalszego rozwoju przemysłu i rękodzielstwa w Galicji najlepszym skutkiem uwieczniono zostało.

Lwowski klub cyklistów odbywa już przy sprzyjającej pogodzie swe ćwiczenia na wolnym powietrzu, a co kilka dni urządzane bywają dalsze wyścigi. I tak odwiedzili już cyklisli Dąblany, Gródek i Janów, a onegdaj odbyli wyścig do Kamionki Strumiłowej. Wyruszono o godzinie 9. rano, a o 12 1/2 dotarli cyklisli wśród ulewy do wspomnianego miasteczka. Przestrzeń zatem 42 kilometrów przebyto w 3 godzinach, co z uwagi na słońce i nierówności drogi jest świetnym rezultatem. Tego samego dnia wrócili cyklisli do Lwowa na godzinę 9. wieczór przy silnym wicherze i po rozmożonej szosie. Za dni kilka odbędzie kilka członków klubu przejażdżkę w okolicy Radymna (15 mil od Lwowa).

Egzaminacja dojrzałości w Serajowie. Ostatnia Wicn. Zły. zawiera ogłoszenie, że ministerstwo oświaty przynależa świadectwom egzaminów dojrzałości, składanych w serajowskim gimnazjum, walor i znaczenie we wszystkich krajach. reprezentowanych w radzie państwa.

Kradzież. W Złoczowie skradł niewiadomy dotąd sprawca dnia 15. bm. Maksym Zuckerkandlowi z zamkniętego pomieszczenia złoty damski, kryty zegarek, ozdobiony na kopertach diamentami, niebiesko emalowany, wartości 45 złr.; srebrną podwójną solniczkę z okrągłą rączką, wartości 15 złr.; talerzyk z chińskiego srebra i zimowe spodnie kamgarnowe w czarne i niebieskie paski.

Wybór uzupełniający jednego członka rady powiatowej w Rudkach, z grupy większej posiadłości, rozpisany został na dzień 21. czerwca bieżącego roku.

Podjezana własność. Sąd obwodowy w Tarnopolu zakwestjonował u Scheindl Edelman, której mająć wraz ze swymi towarzyszami posiadają już od dłuższego czasu w śledztwie za liczne rabunki, w Rosji i w Galicji dokonane, następujące przedmioty, których właściciele nie są dotąd wiadomi: cztery pary złotych brylantowych kolczyków; wisioriki, z których jedno są kształtu piramidy, inne są ozdobione jednym dużym, a do około tegoż 16 brylantkami, z których na jednym kolczyku braknie 5, a na drugim 2; 6 mniejszych i tyleż większych srebrnych łyżeczek pozłacanych, znanych po większej części C. K. A. — B. A. i A. K., A. K./1881 84, — A. K./1881 48, i A. K./1879 48, z biało emalowanymi rączkami; sześć srebrnych pozłacanych łyżek, z karbowanymi rączkami, z których trzy znane są C. A. C., a reszta O. A. M., zaś na wszystkich jest napis „bez soły bez chłiba — połowiana obida“ i znaczek A. K./1881 84; złoty łańcuszek na szyję z okrągłą skówką i dwoma złotymi katuskami, na główkach emalowanymi, a drugi łańcuszek z okrągłą skówką; srebrny, kryty zegarek remontoir-anker na 15 kamieni, fabryki „Watsch et Comp.“ New-York nr. 19407, z pozłacanym i niebiesko emalowanym kluczykiem; drugi taki zegarek nr. 11661, fabryki Tomasa, z brązowymi łańcuszkiem, a trzeci fabryki „Robert Roskel, Liwropol“ nr. 41971, na 15 kamieni; parę dużych srebrnych lichtarzy z pozłacanymi podstawkami i jeden duży srebrny lichtarz.

Górna część lornetki, która ubiegłej niedzieli, na popołudniowym przedstawieniu w teatrze, zleciała z górnych regionów do krzesła parterowych na głowę p. E. R., złożył tenże w kase teatralnej, gdzie właściciel mógł swą zgubę odebrać.

Zapiski policyjne. Skradziono konewkę błazną; 10 klamer żelaznych ankry i trzy żelazne łopaty. — Zgubiono złotą sylwetkę formy książeczki, znaczoną H. K., wart. 15 złr.; złotą broszę o dwóch pączkach, połączonych trzecią pączką przez środek, wartości 8 złr., dnia 19. bm.; torebkę skrożaną z napisem kupieckiej firmy maszyn do szycia Neudlin-

gera, z weksłami i dokumentami; zastawnicza kartkę banku kredytowego l. 1769, na piątą część losu z r. 1860, ser. 16.804 nr. 3, zastawionego od r. 1878. — Znaleziono zastawnicza kartkę banku ruskiego z dnia 14. bm., l. 02.945. na dwie zł. obrączki, za 4 złr. zastawione; czarna włóczkowa chustka z frezami, na ul. Kaźmierzowskiej. — Zakwestjonowano wczoraj rano na Strykiej rogate w Wojciecha Drelichowskiego, rolnika z Sokolnik, i zarobnika Wojciecha Szydłko, który nazwał się także Skibińskim, sześć kar, moździerzy mosiężny z żelaznym łańcuszkiem i nakaz płatniczy urzędowy, na imię Karola Panasiewicza z Siechowa opiewający.

Przykra scena z obłąkanym — jak donoszą dzienniki wiedeńskie — rozegrała się 24. h. m. wieczorem na placu ks. Schwarzenberga we Wiedniu. Oto hr. Antoni Ledóchowski, 24-letni młodzieniec, przyjechał był dnia tego z Królestwa Polskiego w towarzysztwie swej matki, która zmuszona była chorego umysłowo syna oddać do jednej z wiedeńskich lecznic psychiatrycznych i tego samego dnia wieczorem postanowiła odwiedzić go na miejsce przeznaczania. Owoż w drodze biedny obłąkanym wyskoczył z powozu, jakoby przeczuwał cel tej jazdy i zaczął uciekać ogromnymi skokami w przeciwną stronę. Ujrzawszy to jeden ze stojących pojeźdźców zabiegł mu drogę i chciał go zatrzymać, lecz chory dostał w tej chwili napadu szałowego i dopiero przy pomocy licznie zgromadzonych widzów zdołano go uspokoić. Odwieziony zrazu do komisariatu policyjnego, został następnie przez członków „Towarzystwa ratunkowego“ do Leidesdorfa lecznicy w Döblingu odstawiony.

Nazajutrz po ślubie. W zeszłą sobotę odbył się w Częstochowie ślub p. Jana Kamińskiego, z panną Michaliną Lubiąską. Nowożeńcy na drugi dzień, wyjechali, kierując się do Warszawy, lecz po drodze wstąpili do bakki panny młodej, zamieszkałej na wsi, w okolicy Rogowa. W czasie podróży, od stacji kolejowej, zdarzył się smutny wypadek sploszenia się koni, skutkiem czego p. K. wypadłszy z powozu, złamał obie nogi i zranił się ciężko w głowę, a panna młoda dostała ataku nerwowego, który się powtórzył już po przybyciu do domu w gwałtowny sposób i nieszcześliwa zakończyła życie. Mąż leży w gorączce, w stanie granicznym ze śmiertelnością i nie wie o tem, iż nazajutrz po ślubie został wdowcem. Los chowa często dla ludzi okrutne niespodzianki.

Polacy na uniwersytetach zagranicznych. Na kursach lekarskich w Paryżu znajduje się obecnie 40 Polek. Z liczby tej panna Maria Solecka, Warszawianka, za lat dwa otrzymała na stopień lekarza. W petersburskim instytucie inżynierów na 50 studentów ukończyli kurs 15 Polaków, a mianowicie pp.: Kaz. Adamski, Aleks. Brzosko, Adam Haberfeld, Aron Grosman, Ant. Kołyszko, Aleks. Lewicki, Adam Lubieniecki, Wład. Pawlikowski, Bartł. Popławski, Winc. Rojka, Feliks Skwierczyński, Eryk Sopoćko, Alojz Strzałkowski, Józef Siemaszko i Eust. Chornański. W roku obecnym po raz pierwszy przynależa zostało premjum imienia inż. Rippasa za „ulepszenia komunikacji wodnych w Rosji“ dwóm Polakom: A. Brzosce za projekt „szluzów i wrot szluzowych“ i Chloranaiskiemu za „projekt składów nafty przy petersburskim kanale morskim“.

Jak hołdaci. Dnia 23. bm. jako w uroczystości Cyryla i Metodego, odbyło się w petersburskim soborze kazańskim uroczyste nabożeństwo w obec członków słowiańskiego towarzystwa dobroczynności i zamieszkałych w Petersburgu Serbów i Bułgarów. Po nabożeństwie prof. of. Rożdźewski miał mowę, w której zwrócił uwagę na smutny objaw niesnasek pomiędzy Słowianami, jak i w ostatnich czasach ogarnęły nawet te narody słowiańskie, które są szczególnie drogie Rosji. Mówiąc w tym duchu, w konkluzji mowca wyraził życzenie, aby wszystkie narody słowiańskie zjednoczyły się pod jednym sztandarem św. Cyryla i Metodego.

Niezły sposób opłacania lekarzy. Gdy członkowie wiedeńskiego „Klubu naukowego“ po ostatniej zamorskiej podróży swojej odwiedzili Miramar, uroczą posiadłość arc. Ludwika Salwatora, opowiedział im dostojny gospodarz między innymi następującą historijkę o mieszkańcach m. Palmy na wyspach balearskich, mianowicie w jaki sposób opłacają oni swoich lekarzy domowych. Lekarz taki zjawia się codziennie pewnej godzinie przedpołudniowej w domu swojego klienta i udaje się zaraz do oczekującego go już po pokoju otwartego, gdzie znajduje zastawioną dla niego śniadanie, a obok talerzy srebrną monetę zwaną peseta (= 1 frank), jako honorarjum każdodziennie. Uparowzszy się z śniadaniem i włożywszy pesetę do kieszeni, odchodzi najspokojniej, nie widząc wcale nikogo z tych, których jest doradcą lekarskim. Tak bywa dnie, tygodnie, nieraz miesiące, a sumienny medyk zabiera pesety w tej błogiej pewnością, że w domu tym wszyscy jeszcze zdrowi. Dopiero gdy któregoś poranka nie ujrzy pesety na stole, jest to znakiem, że jakiś członek rodziny zasłabł i wtedy udaje się niezwłocznie do dalszych apartamentów. Przez cały czas słabości nie otrzymuje tej codziennej monety, a również za samą kurację nie bywa wynagradzany, dopiero gdy pacjent zupełnie wyzdrowieje, zaczynają pesety znów pojawiać się na stole. Rzecz prosta, że w takich warunkach stara się lekarz jak najszybciej przywrócić swojego pacjenta do zdrowia... Trzeba przynależa, że metoda ta Balearczyków jest bardzo praktyczną.

Ogrodnictwo i polityka. Podesz obiad galowego, który się odbył z okazji otwarcia wystawy ogrodniczej w Dreźnie — pisze Petersb. Wiedom. — i na którym znajdowało się wielu dyplomatów, wniósł p. Regel, rosyjski rada stanu i dyrektor ogrodu botanicznego w Petersburgu, toast przyjęty serdeczniei oklaskami. P. Regel powiedział, że korzystając ze sposobności chce stwierdzić, iż obecne stosunki między Rosją i Niemcami są tak przyjazne jak nigdy przedtem i że oba te państwa nie przestają być nigdy dobrymi przyjaciółmi. Tak brzmi ten telegram — powiada Petersb. Wiedom. — który powinien wlać otuchę w wasze serca. Nie ma już kryzysu politycznego, pierzełży już całkiem widać nad Europą piękne kwestje narodowe i polityczne hegemonia, podrywnająca nieustannie chorobliwy nasz pokój. Sie volo, sie jubo, rzekł p. Regel.

„Kim jest p. Regel? Jest to znany dość w Petersburgu ogrodnik. Rózkwie i dynie, z któremi ma do czynienia, nie zdołał widać poznać go zamilowania do polityki. Sadząc kapustę, łamał sobie głowę nad rozwiązaniem zagadnień politycznych i modlił się netylko o urodzaj w swych ogrodach, ale równocześnie wstawiał się do Opatrzności o zaopiekowanie się polityką. Słysząc tę mowę, mogliśmy sądzić, że p. Regel jest za pan brat z dyplomatami, wówczas, gdy nasz conseiller d'état mówił pod nachęceniem tej myśli, aby umożliwić jaknajdogodniejszą wymianę najlepszych nasion warzywnych i kwiatowych między Rosją i Niemcami. I gdyby tej depechy dano taki nagłówek: „toast rady stanu, rzepa i rosyjsko-niemieckie stosunki“ — wtedy wywołałyby on tylko zadowolenie. A teraz... teraz wszystkim w smak to jakos poszło. Nadechdzi właśnie pora owoców: ale co się stanie, gdy w inspektach petersburskich wyrosną miasto szparagów i ogórków, polityczne owoce rady stanu Regla?“

Agitator belgijski Defuisseaux, który z Francji dyrygował całym ruchem socjalistycznym w Hanonji, inscenując od czasu do czasu znane wybrki uliczne przed pałacem królewskim w stolicy, nie należy bynajmniej do proletariatu, ani z urodzenia, ani z zawodu. Majątek tego rewolucyjnego-amatora oceniamy na kilka milionów, a swój katechizm socjalistyczny redagował w bytkownie urzędowym zamku w pobliżu Bruselci, który jest jego własnością. Przebywając przed kilku laty w Paryżu, zajmował w dzielnicy Monceau kosztowne pomieszczenie i żył na pańską skalę. Utalentowany mowca, co mu jednogłośnie przyznają wszyscy, jest człowiekiem niezmiernie ambitnym i to właśnie było powodem, że wolno być na czele rewolucyjnego stronnictwa robotniczego pierwszym, niżeli wśród liberałów, 3cm lub 4ym z rzędu. Pierwszy raz zwrócił ogólną uwagę na siebie przed trzema laty, gdy kerykałna ustawa szkolna poruszyła całą Belgję i wywoływała w stolicy krwawe nerwie bitki kerykałny z liberałami. Wtedy to zaczęła budzić się do życia grupa republikańska, która nie już przeciw ministerstwu, lecz przeciw samemu królowi, „Koburgczykowi“, skierowała ostrze swej agitacji. Na czele tej grupy stanął wówczas H. Defuisseaux, który zapewne marzył o prezydenturze belgijskiej republiki. Obecnie usiłuje on widocznie owe bogobojne życzenia swoje zamienić na rzeczywistość i w tym celu wyszukuje zreszcie niezadowolone robotników. Dodać jeszcze należy dla uzupełnienia charakterystyki tego demagoga belgijskiego, że dla tych „biednych, haniebnie eksploatowanych przez kapitał rycerzy pracy“ p. Defuisseaux z kolosalnej mamony swej nie rzucił — jak zapewniamy — ani centyma: natomiast ci robotnicy krwawo zapracowany grosz składają na odtarzu wspólnym w celach agitacji, nie wiedząc o tem, że na ich trupach chce obrońca ich praw postawić dla siebie feltu prezidenta...

Katastrofa w teatrze. Dzienniki paryskie donoszą, iż podczas onegdajszej katastrofy w teatrze opery komicznej, zginęło 18 osób a 60 zostało rannych. Między rannymi znajduje się wielu członków straży pożarnej i policjantów. Przepuszczają, iż pod gruzami znajdują się dalsze jessze ofiary. Teatr zupełnie zniszczony.

Cyrk Sidoliego przyjeżdża do Lwowa d. 12. czerwca. Budowa cyrku na pl. Castrum postępuje z szaloną szybkością.

Pies wściekły. Wczoraj rano pokusał pies wściekły na dworcu kolei Karola Ludwika jednego z podróżnych. W obec ciągłych wypadków, należałoby zarządzić jak najsurowsze środki ostrożności.

Wygrana terno — zgrabif. Onegdaj wieczorem na ulicy Halickiej znalazłono kartkę loteryjną z wygraniem ternem. Stawka wynosi 20 ct. Kartkę depozowano w dyrekcji poljei.

Smiała czeladź. 3-letnią córeczkę Gerwazego Moczarskiego, czeladnika blaeharskiego, zatrudnionego przy warsztatach kolei Karola Ludwika, nieznaną młodą kobietą zwałbia do ogrodu kolejowego i wyjęła jej z uszu parę złotych kolczyków.

Nieszcześliwy wypadek. Adam Trutina, parobek, pozostający w służbie u Mojżesza Sperlinga, jadąc szybko i nieostrożnie przez plac zbożowy, przejechał 8-letniego syna Ieka Brota, malarza pokojowego, w ten sposób, że biedne dziecko dostało się pod koła wozu, które złamały mu lewą nogę.

Sprytny stróż. W magazynie kupca Arona Witolskiego przy placu Gołuchowski 1. 11 popełniono od dłuższego czasu znaczne kradzieże. Onegdaj dopiero wytopiła poljeja, że wypróżnianiem magazynu trudni się stróż Władysław Zaleski. Magazyn otwierał on kluczem od bramy.

Krynica.

(Dr. W.N.) Hojnie od przyrody uposażona, wybornym ozywczym klimatem górskim i zdrojami mineralnymi wielkiej skuteczności leczniczej, a otoczona opieką możną i staranną, rozwija się Krynica raźniej i pomysłniej aniżeli którekolwiek inne zdrojowisko nasze.

Szczawnica, Iwonicz, Rymanów, Truskawiec, Żegiestów, Rabka i Zakopane, jakkolwiek posiadają również i wiele cenne warunki naturalne, dzięki którym z niezaprzeczoną skutkiem walczą o lepsze z podobnymi urodzinkami zagranicznymi i w tym szlachetnym turnieju cingly wykazują postęp, to jednak dla braku obfitszych środków materialnej pomocy, nie mogą w szybkości rozwoju dorównać Krynicy, będącej własnością bogatego funduszu religijnego. Oto przyczyna, dla której Krynica ma już dzisiaj stawę ustaloną, chociaż rozwija się na serjo zaledwie od lat trzydziestu. t. j. od czasu, kiedy sp. dr. Józef Dietl, słynny lekarz i profesor a szczególnie dobrodziej ludzkości cierpiącej, mąż wielkiego rozumu i serca a energii niezłomnej, stworzył dla niej epokę odrodzenia, powołując zabiegami swemi i stosunkami tamtejszy zakład zdrojowy, rozwijający się przez lat kilkadziesiąt krokiem leniwym, do nowego życia i wzrostu. A jeżeli w zbytku urzędzenia ustępuje Krynica dziś jeszcze podobnym zakładom zagranicznym, używającym rozgłosu europejskiego, to dorównywa im niewątpliwie w zaspojanym wygód zwykłych, a przewyższa je w wieli innych względach, gdyż jak wiadomo — taki Francusbad np., główny jej rywal, jeżeli szczyt się podobnie skutocznymi wodami, to co do warunków klimatycznych, równać się nie może z Krynicy, gdzie jedne powietrze górnego i woi drzew szpilkowych posiadają endowne własności lecznicze.

Myśl piękna i zdrowa, która przed kilkadziesiąt laty przewodniczyła niewygasłej pamięci Dietlowi w dźwignię Krynicy i innych zdrojowisk rodzimych zawiera program cały.

Dziś zawięzła po tylu klęskach ekonomicznych i obelgach, rzuconych nam w oczy przez brutalnego kanclerza, powinnibyśmy program ten podjąć netylko z zapałem, którego nam nigdy nie brakło, ale także z tą wytrwałością niezłomną, która jedna prowadzi do celu i zwycięstwa trwałego. Zdrojowiska nasze posiadają wszystkie warunki, ażeby w pełnej mierze mogły czynić zadość celom leczniczym i ekonomicznym. Korzystajmy więc rozumnie, skrzętnie i statecznie z tych skarbów cennych, pożywając się lekkożylnością i próżnością, które nas prowadzą do wód obcych, zmuszając do corocznego haraczu, składanego w znacznej części wrogom narodu naszego. A że przeprowadzenie tego programu netylko nie przyniesie żadnej umy celom leczniczym, ale pozwoli je tem łatwiej i pewniej osiągnąć z powodu tych warunków, których w obczyźnie szukałibyśmy daremnie, mamy rękami w zdaniu i sumienności tak znakomitych lekarzy, jak naprzykład z dawniejszych sp. Dietl, a z żyjących obecnie prof. Chałubiński, Baranowski, Łuczewicz, Biesiadecki, Korczyński, Pareński, Uplski i inni.

Zaena i obywatelska myśl Dietla co do popierania rozwoju Krynicy, znalazła od r. 1857 go potężnego zwolennika w tamtejszym lekarzu zdrojowym drze Zielenińskim, który w ciągu lat kilku-

dziesięciu zajmującymi monografiami rozpowszechnił sławę tego zakładu nie tylko po wszystkich ziemiach naszych, ale nawet poza granicami kraju. Działal on jessze w innym kierunku.

Oto przy chętniej pomocy i radzie swoich kolegów w komisji zdrowotnej wyjedynwał od władz rządowych fundusze potrzebne na ciągłe ulepszenie zakładu i tym sposobem doprowadził Krynicy do stanu, który zapewnia jej netylko poczesne miejsce pomiędzy pierwszorzędniemi zakładami europejskiemi, ale rokuje jej nawet przyszłość wielką. Równie skrzętną i pożyteczną dla zakładu działalnością rozwiniął zarządca zdrowoty p. Zygmunt Sokółowski. Zaraz po objęciu posady wziął się energicznie do zaprowadzenia ład i porządku w gospodarstwie zakładem, które też doprowadził do wzorowego stanu, a pełnym taktu i umjętciem objeśmieniem pozostał ogólną sympatię i szacunek kabejowych gości i uznanie władz opiekujących się Krynicy. Jego mroźwej pracowitości zawdzięcza zdrojowisko oprócz wielu prawdziwie pożytecznych ulepszeń, również to wszystko prawie co służy do uprzyjemnienia gościom pobytu, a co nie latwem było do przeprowadzenia szczególnie w chwilaich, w których rząd, jako zastępca właściciela zakładu nie bardzo chciał być szkodliwym dla Krynicy, wychodząc z tego mylnego stanowiska, że gdy klucz Muszynski do którego należy Krynica, nie przynosi dochodów, nie warto i na Krynicy żyć. W ostatnich dopiero czasach po objęciu dyrekcji lasów i domu przez p. Głanżę, przyszedł rząd do przekonania, że w tym wypadku interes zdrojny i kraju łączy się jak najściślej z interesem rządowym i że nawet znaczniejsze wydatki czynione z funduszu religijnego na ulepszenie zakładu zdrojowego w Krynicy powrócą kilkąt do tego funduszu z hojnym procentem, gdy zakład krynicki osiągnie szczyt rozwoju swego.

Nie małego też poparcia doznała Krynica ze strony Wydziału krajowego, który otoczywszy szczególną opieką komunikacje w kraju i zdziawławszy na ten polu w erze autonomicznej w ciągu lat dwudziestu bardzo wiele, przyczynił się do rozwoju Krynicy podobnie jak Szczawnicy, Rymanowa i Zakopanego.

Jessze w 1875 roku droga, łącząca stację kolei żelaznej Tarnowsko-Leluchowskiej w Muszynie ze zakładem zdrojowym w Krynicy na długości 11 kilometrów, czyli około 1 1/2 mili, była postrachem dla przyjezdnych gości. O spadkach nagłych, przerwana w kilkunastu miejscach bystreimi potokami górskimi, bez mostów, pełna wybojów i sterzących kamieni, mogła najsiłniej nadwyrężyć nerwy, a coż dopiero nerwy osób udających się na kurację do zakładu krynickiego. Toż panimietamy, że pewna, bardzo poważna i wielce zasłużona pami, która przybyła z Warszawy do Krynicy, skrzyła się nam wówczas, że cała droga z domu do stacji kolejowej w Muszynie nie zmęczyła jej tak bardzo i nie nadwyrężyła zdrowia, jak ta ścieś męczeńska przeprawa z Muszyny do Krynicy.

Członek Wydziału krajowego i naczelnik departamentu komunikacji krajowych Władysław hrabia Badien, objeżdżając w 1878 r. drogi kraju zawiadł także do Krynicy. Zgorszony stanem drogi wiedzącej do pierwszorzędnego zakładu zdrojowego, postanowił natychmiast zarządzić złemu, wkrótce też potem przeprowadził Wydział krajowy na wniosek hr. Badienego potrzebne rokowania i zarządził wypracowanie projektu i wykonanie budowy wspólnym kosztem kraju i rządu. Droga z Muszyny do Krynicy idąca najpierw wzdłuż górskiego strumienia zwanego Muszynką a następnie brzegiem Kryniceczki, przepływającej przez zakład zdrojowy, przebudowana podług projektu inżyniera Wydziału krajowego Gustawa Reutla, jest dziś bardzo wygodna, a pomimo nierównego terenu górnego, ma w skutek umiętnejego wystudowania trasy tak łagodne spadki, że służyć może bez dalszych znaczniejszych kosztów do urządzenia konnej kolei żelaznej.

Przebudowanie drogi muzyjsko - krynickiej, tak pomysłnie w r. 1880 dokonane, ułatwiło wielce połączenie Krynicy ze światem i było niejako szczytliwą zapowiedzią dalszych ulepszeń w tem zdrojowisku.

Kiedy bowiem do owego czasu istniał w Krynicy tylko jeden okazały i piękny gmach lazienki z kąpielii mineralnych, oczyszczonych metodą Schwartza, zbudowany w roku 1866 kosztem 150.000 zł., a tak racjonalnie urządzony podług najlepszego systemu, że stał się prawdziwą chlubą tego zdrojowiska, to po 1880 roku powstał cały szereg nabytków wielkiej wartości.

Do najważniejszych zaliczamy: nowy gmach lazienki, zbudowany obok dawniejszego w 1881 r., a przeznaczony wyłącznie na kąpiele borowinowe, wygodny teatr, objeżdżający sale na 400 osób, wykonany podług projektu inżyniera Władysława Klugera, znanego z prac swoich w Peruwii; będący na ukończeniu wspaniały dom zdrojowy (Kurhaus), imponujący rozmiarami budowy i szlachetnością stylu, kosztem przeszło 200.000 zł., wreszcie wzorowo urządzony zakład wodolecznicy, o którego powstaniu i wpływie na dalszy rozwój Krynicy ponowimy nieco obszerniej.

(Dokończenie nastąpi.)

Wiadomości literackie i artysty czne.

Wiadomości osobiste. Pius Wołowski przybył z Rzymu do Krakowa i zahawi tamże parę dni, w przejeździe na Litwę. W ślad zaś za znakomitym rozbiarzem zdążyła najnowsze jego dzieło „Selavus saltans“ i niebawem ukaże się na wystawie. — Dyrektorem wiew. teatru nadwornego ma zostać dr. Forster z Berlina, który onegdaj czas dłuższy konferował z br. Bezezym.

Obraz Matejki. W ostatnim numerze wychodzącej w Londynie, francuskiej gazety Korrespondant Paryski zdający sprawą z tegorocznego „Salonu“ wspomina o obrazie Matejki. Nie chce pań tłumaczeniem tego piewieśdka dołrego smaku i wytworności stylu republikańskiej Francji przytoczyćmy ustęp do słownie: „Je ne mentionne que pour memoire, et pour en finir avec les tableaux qui s'imposent tout au moins par

